

ZAŁĄCZNIK
do regulaminu odznaki „Poznaj Zabytki Techniki w Polsce”

Pomorze

L.P.	Miejscowość	Nazwa zabytku	Należy zwiedzić, Zapoznać się	Adres zabytku
1.	Wybrzeże	Latarnie morskie	min. 5 latarnie	Wykaz w załączeniu
2.	Gryfice	Gryficka Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny Parowozownia	Gryfice, ul. Błonie 1
3.	Biała Góra	Stopień wodny na Nogacie	Jaz w korpusie prawego wału Wisły, komorę śluzy, upust i wrota ppowodz. Śluzy	Biała Góra
4.	Gdańsk	Żuraw gdański	Budowa. Zasada działania	Centralne Muzeum Morskie
5.	Gdańsk	Gdańska głowa	Śluza na Szkarpowie	Na Wiśle Elbląskiej w pobliżu wsi Żuławki
6.	Gdańsk	Twierdza Wisłoujście	Fortyfikacje	Przy ujściu Wisły do Bałtyku
7.	Gdańsk-Oliwa	Kuźnia wodna	Tama z ruchomym jazem, piece grzewcze i młot z napędem wodnym.	ul. Bytowska 1
8.	Gdańsk	Centralne Muzeum Morskie	Wyposażenie okrętu „Solen”, statek- muzeum „Sołdek”, „Dar Pomorza”	ul. Ołowianka 913
10.	Fojutowo	Akwedukt na Wielkim Kanale Brdy	Akwedukt, zapora w Mylofie	Sołectwo Legbąd, gm. Tuchola
11.	Kościerzyna	Parowozy	Parowozy: Pu29, Tw1; Lokomotywa spalinowa SP47, parowózTKt48	ul. Towarowa 7
12.	Sopot	Molo	Najdłuższe molo w Polsce. Fontannę i latarnię morską	ul. Bohaterów Monte Casino
13.	Szczecin	Zwodzony most kolejowy	Jedyny zwodzony most kolejowy w Polsce, mechanizm podnoszenia i opuszczania	Podjuchy
14.	Tczew	Mosty	Most kratownicowy z 1.1851-57	Między Tczewem a Lisewem
15.	Pomorze Środkowe	Słupskie, koszalińskie elektrownie wodne	min.5 elektrownie	Wykaz w załączniku
16	Koszalin	Koszalińska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Wendetów 24A/11

Mazury, Suwalszczyzna i Podlaskie

17.	Botkuny - Żytkiejmy	Linia kolejowa	Wiadukty w Sańczykach, Obiekty w Kiejpociachi Bodkunach	Z Gołdapi w kierunku Wiżajn
18.	Elbląg	Kanał Elbląski	Pochylnie, śluzy komorowe betonowe, ceglane, nasyp przez jez. Karnickie	Elbląg, ul. Wieżowa 1 Ostróda, ul. Mickiewicza 42
19.	Augustów	Kanał Augustowski	Śluzy: Dębowo, Augustów, Przewież, Paniewo, Kudryki	ul.29 Listopada
20.	Ełk	Ełcka Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Wąski Tor 1
21.	Górowo Iłowieckie	Gazownia miejska	Kompletny ciąg technologiczny do produkcji gazu, kolekcja zabytkowych gazomierzy	ul. Wyszyńskiego 20
22.	Kopna Góra	Kolej Leśna	Przejazd turystyczny	Warszawa ul. Dunajecka 15/12
23.		Kanał Mazurski	Śluzy: Leśniewo I i II, Guja, Bojary Małe oraz jaz	Przy drodze nr 650 Węgorzewo - Srokowo
24.	Wigry	Wigierska Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny	Płociczno - Tartak 40
25.	Gierłoż	Wilczy szaniec	Schrony ok. 40 szt.	Gierłoż
26.	Giżycko	Drogowy most obrotowy	Budowa, zasada działania	nad Kanałem Łuczyńskim (Giżycko)
27.	Mamerki	Schrony bojowe	Schrony bojowe	na trasie Kętrzyn - Gierłoż
28.	Żuławy	Żuławska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	Nowy Dwór Gdański, ul. Dworcowa 29
30.	Rybina	Kolejowy most obrotowy	Budowa, zasada działania	Na trasie Nowy Dwór Gdański- Stegna Gdańska
31.	Olsztyn	Muzeum Nowoczesności	Zabytki techniki regionu, gazownictwo, oświetlenie miast, rozwój ludnościowy regionu	Olsztyn, ul. Knośły 3B

Kujawy

32.	Bydgoszcz	Spichlerze	Spichlerze: biały, czerwony, Kaszarnia oraz przy ul. Grodzkiej 7 - 11	ul. Grodzka 7/9/11
33.	Bydgoszcz	Węzeł wodny	Kanały, śluzy, jazy. Przejazd turystyczny tramwajem wodnym	ul. Nowogrodzka 3
34.	Ciechocinek	Warzelnie soli i tężnie	Tężnie, proces wytwarzania soli	Warzelnia soli ul. Solna 6, ul. Tężniowa
35.	Toruń	Most drogowy	Konstrukcja mostu drogowego na Wiśle	al. Jana Pawła II
36.	Toruń	Stacja wodociągowa „Stare Bielany”	Wieża ciśnień, hala maszyn parowych, Wystawa plenerowa	ul. Św. Józefa 37-49
37.	Żnin	Żnińska Kolej Powiatowa	Przejazd turystyczny	ul. Potockiego 4
38.	Wenecja	Muzeum Kolejki Wąskotorowej	Największa kolekcja Taboru wąskotorowego	Wenecja

Wielkopolska

39.	Gniezno	Gnieźnieńska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Wrzesińska 2
40.	Kalisz	Kaliszka Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Godebskiego 2E
41.	Kłodawa	Kopalnia soli	Kaplica św. Kingi, maszyny górnicze.	al. 1000-lecia 2
42.	Kostrzyn	Stacja dwupoziomowa	Nietypowy układ stacji, budynek lokomotywowni	Dworzec PKP
43.	Opatówek	Muzeum Historii Przemysłu	Krosno mechaniczne, suwadło zespołowe, hafciarkę ręczną, kolekcję fortepianów i pianin .	ul. Kościelna 1
44.	Poznań	Stary browar	Dziedzinniec sztuki, pasaż, kładka łącząca Atrium i bud. Fortis	Obok Starego Rynku, u zbiegu ul. Kościuszki i Półwiejskiej
45.	Śmigiel	Śmigielska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Leszczyńska 14
46.	Środa Wielkopolska	Powiatowa Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny	ul. Niedziałkowskiego 25
47.	Szreniawa	Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno -	Wystawy stałe, kolekcje ciągników marki Lanz-Buldog,, Ursus, Zetor, Fordon, plenerowa	ul. Dworcowa 5
48.	Wolsztyn	Parowozownia	Parowozy: Pm36-2, Okl-359, Tr5- 65, Ok22-31, Ty51-223, Ty2, Ty42, Ty43. Ty3. wagony	ul. Fabryczna 1
49.	Zaniemyśl	Powiatowa Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny	ul. Dworcowa

Mazowsze i Ziemia Łódzka

50.	Łódź	Zespół fabryczny na Księżym Młynie	Wodny Rynek Księży Młyn, tzw. bielnik Kopischa	ul. Tymienickiego
51.	Łódź	Dawne Zakłady Bawełniane Izraela Poznańskiego	Centrum handlowe Manufaktura oraz muzea: Sztuki Fabryki Historii Miasta Łodzi	ul. Ogrodowa 17
52.	Łódź	Fabryka Towarzystwa Akcyjnego Ludwika Geyera	Zabudowa obiektu i wyposażenie	Centralne Muzeum Włókiennicze
53.	Łódź	Centralny zbiornik wody	Architektura i wyposażenie techniczne	Pod miastem
54.	Łódź	Centralne Muzeum Włókiennicze	Ekspozycje stałe	ul. Piotrkowska 282 Biała Fabryka
55.	Łódź	Muzeum Kinematografii	Ekspozycje stałe	pl. Zwycięstwa 1 Pałac Karola Scheiblera
56.	Łódź	Podmiejskie tramwaje	Przejazdy tramwajami do: Ozorkowa, Pabianic, Zegrza, Konstanczyna, Lubomierska Muzeum Komunikacji Miejskiej	ul. Wierzbowa 1
57.	Krośniewice	Krośniewicka Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Kopernika 33E 95-915 Głowno
58.	Maurzyce	Spawany most drogowy na Słudwi	Most	6 km od Łowicza
59.	Otrębusy	Muzeum Motoryzacji	Ekspozycje	ul. Warszawska 21
60.	Rogów	Rogowska Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny i ekspozycje	ul. Dworcowa 37
61.	Sochaczew	Muzealna Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny. Ekspozycje	ul. Towarowa 7
62.	Skierniewice	Dworzec PKP	Architektura dworca Wiata nad peronem I	ul. Dworcowa
63.	Skierniewice	Parowozownia	Obrotnica centryczna Pozostałe ekspozycje	ul. Łowiecka 1
64.	Warszawa	Muzeum Techniki	Wystawy stałe	pl. Defilad 1 Pałac Ki N
65.	Warszawa	Muzeum Kolejnictwa	Zabytkowe parowozy, Kolekcja sztandarów kolejowych	ul. Towarowa 1
66.	Warszawa	Muzeum Gazownictwa	Ekspozycje w muzeum Zespół dawnej gazowni na Woli	ul. Kasprzaka 25 Wola
67.	Warszawa	Zakład Wodociągu Centralnego	Zabytkowa Stacja Filtrów Powolnych Zakład Filtrów Pośpiesznych. Muzeum Zakładowe	ul. Koszykowa 81
68.	Warszawa	Wiadukt Mostu Poniatowskiego	Architektura	al. Jerozolimskie
69.	Żyrardów	Zabytkowa Osada Fabryczna	Zabytkowa zabudowa Centrum Żyrardowa	ul. 1 Maja 1 Muzeum ul. Karola Dittricha 1
70.	Piotrków Trybunalski	Kolej Piotrkowska	Przejazd turystyczny	ul. Przemysłowa 27

Ziemia Lubelska

71.	Bondyryz	Młyny wodne	Dwa młyny wodne z zachowanym układem hydrotechnicznym	Bondyryz, Gm. Adamów, ok. 20 km od Zamościa
72.	Chełm	Chełmskie Podziemia Kredowe	Trasa turystyczna Ekspnaty	ul. Lubelska 55A
73.	Nałęczów	Nałęczowska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny. Ekspnaty na stacji w Karczmiskach	Stacja w Karczmiskach i Nałęczowie

Dolny Śląsk

74.	Bolesławiec	Most kamienny	Największy most kamienny	Linia kolejowa Bolesławiec - Węgliniec
75.	Bóbr (rzeka)	Elektrownie wodne (min. dwie od zwiedzenia)	Elektrownie: Bobrowice I ,II, III, Pilchowice I, II Muzeum Energetyki Jeleniogórskiej- elektrownia Szklarska Poręba II	do 6km od Jeleniej Góry
76.	Konary	Ruiny cukrowni	Pozostałości dawnej cukrowni	Konary - Wińskopow. Wołów 8 km od Wińska
77.	Kwisa (rzeka)	Elektrownie wodne (min. jedna do zwiedzenia)	Elektrownie: Leśna I Złotniki	osk. 12 km od Lubania
78.	Kowary	Sztolnie żelaza i uranu	Grota uranowa, Jez. Latimerii, skarbiec Walonów, inhalatorium	ul. Podgórze 55
79.	Kłodzko	Linia kolejowa Kłodzko-Wałbrzych	Trzy tunele i kilka i wiaduktów	Droga krajowa Nr 35 do Wałbrzych Głównego lub Nr 8
80.	Duszniki-Zdrój	Muzeum Papiernictwa	Zabytkowy budynek papierni i suszarni Wystawa historii	ul. Kłodzka 42
81.	Jaworzyna Śląska	Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa	Parowozy, wagony i inne	ul. Towarowa 4
82.	Wałbrzych	Muzeum Przemysłu i Techniki	Markownia, bud. maszyny wyciągowej szybu „Julia , „Lisią Sztolnię”	ul. Wysockiego 28
83.	Nowa Ruda	Kopalnia węgla kamiennego	Podziemna trasa turystyczna. Kopalnia „Nowa Ruda”, pola ”Piast” i ”Lech . Ekspnaty	ul. Obozowa 4
84.	Walim	Kompleks zbrojeniowy „Kriese”	Podziemna trasa turystyczna, ekspnaty	ul. 3 Maja 26
85.	Wrocław	Zakład wodociągowy „Na grobli” i przepompownia	Budynek wieży ciśnień „Na Grobli”. Bud przepompowni „Świątniki”	ul. N a Grobli 14/16 (wieża ciśnień), ul.
86.	Wrocław	Fundacja Otwartego Muzeum Techniki	Holownik parowy ”Nadbór”, dźwig pływający „Wróblin”, arka towarowa	Wybrzeże Wyspiańskiego
87.	Kaława	Międzyrzecki Rejon Umocniony	Podziemna Trasa Turystyczna	ok. 8km od Międzyrzecza

88.	Zgorzelec	Most graniczny	Architektura	Linia Węglińiec-Zgorzelec
89.	Złoty Stok	Muzeum Górnictwa i Hutnictwa Złota	Sztolnia „Gertruda”, „Czarna Góra”	ul. Złota 7
90.	Siedlimowice	Młyn	Urządzenia firmy SECK DRESDEN	Siedlimowice 1

Górny Śląsk

91.	Częstochowa	Muzeum Produkcji Zapalek	Proces produkcji zapalek, wystawa filumenistyczna i rzeźby z jednej zapalki	ul. Ogrodowa 68
92.	Bytom	Górnośląska Kolej Wąskotorowa	Przejazd turystyczny, eksponaty	Stacja Bytom Karb Wąskotorowy
93.	Gliwice	Radiostacja	Budynek nadawczy. Wieża antenowa	ul. Tarnogórska 129
94.	Gliwice	Muzeum Odlewnictwa	Miniatury pomników, zbiór odlewów artystycznych	ul. Robotnicza 2
95.	Katowice - Szopienice	Huta Metali Nieżelaznych	Tok technologiczny	Dąbrowa Górnicza
96.	Katowice	Osiedle Nikiszowiec i Giszowiec	Urbanistyka osiedli zabudowa	ok. 3 km na wschód od centrum
97.	Łaziska Górne	Muzeum Energetyki	Eksponaty	ul. Wyzwolenia 30
98.	Mysłowice	Centralne Muzeum Pożarnictwa	Samochody pożarnicze, sztandary strażackie, pojazdy konne itp.	ul. Stadionowa 7A
99.	Radzionków	Muzeum Chleba	Maszyny i urządzenia	ul. Nałkowskiej 5
100.	Rudy	Skansen	Parowozy, lokomotywy, wagony	ul. Szkolna 1
101.	Rybnik	Zabytkowa Kopalnia Węgla „Ignacy”	Szyb „Głowacki” i „Kościuszko”, eksponaty	ul. Mościckiego 3
102.	Tarnowskie Góry	Sztolnia „Pstrąga Czarnej”	Podziemna Trasa Turystyczna	Park w dzielnicy Repty ul. Repecka
103.	Tarnowskie Góry	Zabytkowa Kopalnia Srebra i Skansen Maszyn Parowych	Podziemna Trasa Turystyczna. Skansen maszyn	ul. Szczyć Boże 81
104.	Tychy	Muzeum Piwowarstwa	Maszyny i urządzenia do warzenia piwa	ul. Katowicka 9
105.	Zabrze	Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego	Trasa turystyczna, naziemna część kopalni,	ul. 3 Maja 93
106.	Zabrze	Skansen Górniczy „Królowa Luiza”	Naziemną i poziomą część kopalni wraz z urządzeniami	ul. Wolności 410
107.	Żywiec	Muzeum Browaru	Maszyny i urządzenia do warzenia piwa	ul. Browarna 88

Małopolskie i Podkarpackie.

108.	Bochnia	Kopalnia Soli	Podziemna Trasa Turystyczna Maszyny i urządzenia do	ul. Solna 1
109.	Bóbrka	Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazownictwa	Maszyny i urządzenia do wydobycia ropy i gazu	Bóbrka
110.	Cisna	Bieszczadzka Kolej Leśna	Przejazd turystyczny	Stacja Cisna Majdan,
111.	Chlewiska	Huta żelaza	Budynki i urządzenia do wytopu żelaza	ul. Szkolna 34
112.	Chabówka	Skansen Taboru Kolejowego	Przejazd turystyczny, czynne parowozy, wagony osobowe, towarowe motorowe	ok. 300 od stacji PKP Chabówka
113.	Kraków	Muzeum Lotnictwa Polskiego	Samoloty, silniki lotnicze, ekspozycje stałe	al. Jana Pawła II 39
114.	Kraków	Muzeum Inżynierii Miejskiej	Samochody i motocykle, radiodbiorniki, odbiorniki telewizyjne	, ul. Św. Wawrzyńca 15
115.	Jędrzejów	Jędrzejowska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny	ul. Kolejowa
116.	Łańcut	Muzeum Gorzelnictwa	Zbiór starych butelek. Zabytkowe urządzenia taśm produkcyjnych	ul. Kolejowa 1
117.	Łańcut	Kolekcja powozów	Pojazdy konne, uprząże	ul. Zamkowa 1
118.	Krzemionki Opatowskie	Kopalnia krzemienia	Podziemna trasa turystyczna, rekonstrukcja wioski neolitycznej	ok. 8 km od Ostrowca Św.
119.	Maleniec	Zakład hutniczy	Wyposażenie hal	Maleniec 54
120.	Natulisko Fabryczne	Walcownia	Pozostałości po walcowni	Przy drodze Skarżysko Kamienna do , Ostrowca Świętokrzyskiego
121.	Samsonów	Huta żelaza	Ruiny wielkiego pieca	gm. Zagnańsk
122.	Stara Kuźnica	Kuźnia wodna	Wyposażenie	pow. konecki Rzeka Młynkówka
123.	Starachowic e	Muzeum Przyrody i Techniki	Zespół starego pieca, wystawy: samochody ciężarowe, skamieniałości z ery mezozoicznej	ul. Wielkopiecowa 1
124.	Sielpia Wielka	Walcownia i pudlingarnia	Urządzenia i maszyny walcowni	okolice Końskich
125.	Przeworsk	Przeworska Kolej Dojazdowa	Przejazd turystyczny Tunel na trasie	ul. Lubomirskich 14

UWAGA: w przypadku, kiedy przejazdy turystyczne kolejami wąskotorowymi z różnych przyczyn zostaną zawieszona, weryfikator zaliczy zwiedzanie obiektów stacyjnych i ekspozycji stałych.

Wykaz latarni morskich

L.p.	Miejscowość	Rok budowy	Wysokość światła w m n.p.m.	Zasięg (Mm)	Uwagi
1.	Krynica Morska	1951	53	18	
2.	Gdańsk	1894	37	wyłączona	Niedostępna dla turystów
	Nowy Port Gdańsk Port Północny	1984	56	25	
3.	Jastarnia	1950	22	15	Niedostępna dla turystów
4.	Rozewie	1875	83	26	
5.	Stilo	1906	75	23,5	
6.	Czołpino	1875	75	21	
7.	Ustka	1892	22,2	18	
8.	Jarosławiec	1838	50,2	23	
9.	Darłowo	1927	19,7	15	
10.	Gąski	1877/78	50,1	23	
11.	Kołobrzeg	1832/36	36,5	16	
12.	Niechorze	1866	62,8	20	
13.	Kikut	1962	91,5	16	Niedostępna dla turystów
14.	Świnoujście	1857	68	24	

Wykaz Elektrowni Wodnych na Pomorzu Środkowym:

1. Na Wieprzy: Biesowice, Ciecholub, Kępice, Kępka
2. Na Łupawie: Drzeżewo, Łebień, Łupawie, Poganice, Smołdzino, Żelkowo,
3. Na Radwi: Niedalin, Rosnów,
4. Na Śtupi: Gąłężna Mała, Konradów, Krzynia, Skarszew Dolny, Soszyca

A także Borowo na Drawie, Nowy Żytnik na Grabowej, Osowo Lęborskie na Okalicy, Rościno na Parsęcie, Żydowo na Radwi.

Tramwaje 14 sieci trakcyjnych, w tym 9 normalnotorowych (1435mm) i 5 wąskotorowych (1000 mm).

1. Bydgoszcz	1000 mm	9. Łódź	1000 mm
2. Częstochowa	1435 mm	10. Poznań	1435 mm
3. Elbląg	1000 mm	11. Szczecin	1435 mm
4. Gdańsk	1435 mm	12. Toruń	1000 mm
5. Aglomeracje Górnicze	1000 mm	13. Warszawa	1435 mm
6. Grudziądz	1000 mm	14. Wrocław	1435 mm
7. Gorzów Wlkp.	1435 mm		
8. Kraków	1435 mm		

Najwięcej wagonów tramwajowych ma Warszawa 3670, najmniej Grudziądz 20 na jednej linii